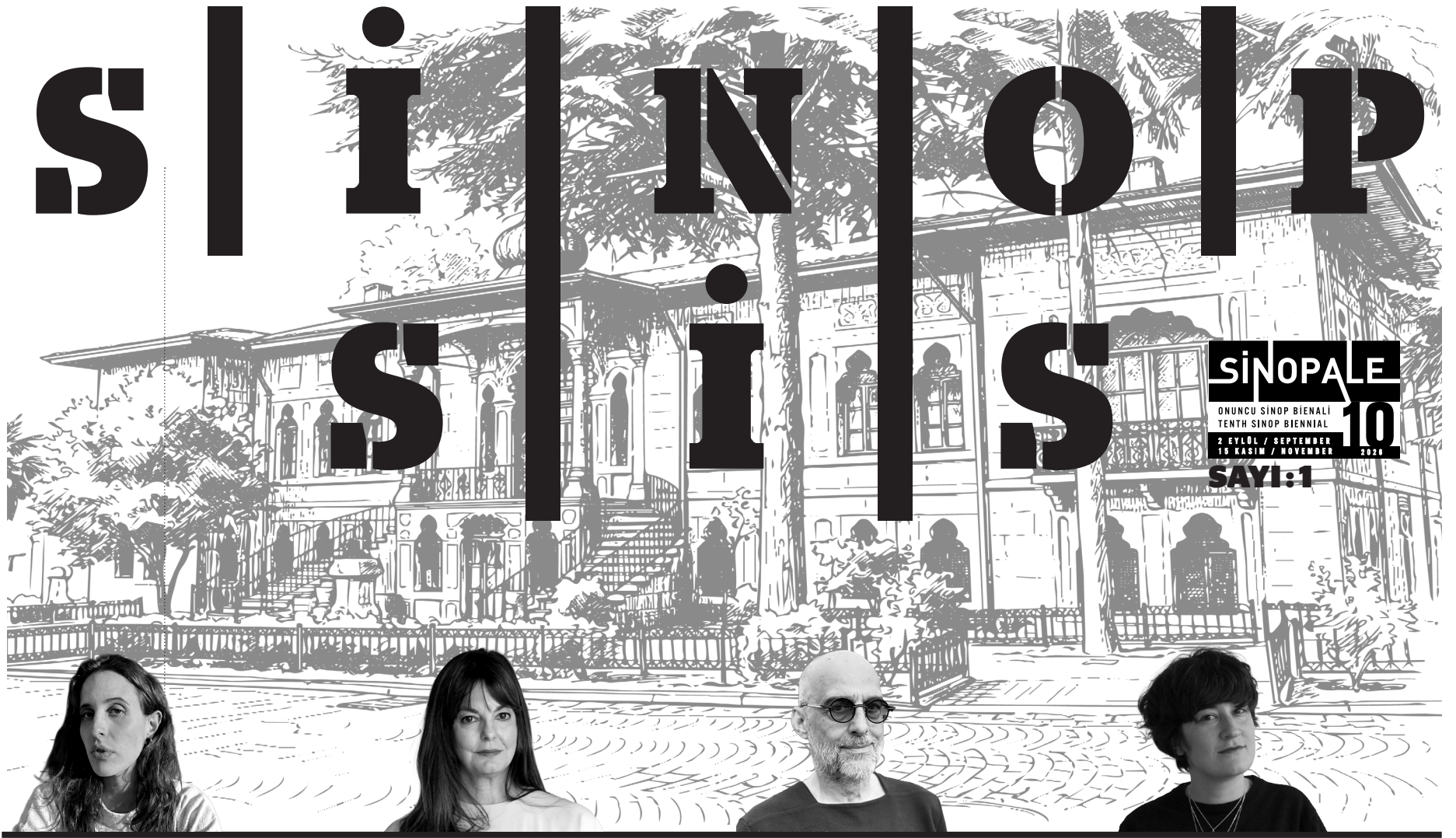

SINOPALE
ONUNCU SINOP BIENALI
TENTH SINOP BIENNIAL
2 EYLÜL / SEPTEMBER
15 KASIM / NOVEMBER
2024
SAYI:1

VAR OLMA PRATİKLERİ

Deniz Kırkalı

Rasyonelliğin tek başına üstesinden gelemeyeceği düzeyde küresel bir çoklu kriz döneminden geçiyoruz. Bölgesel istikrarsızlıklar, iklim krizi... **Syf.2**

SEZEN BİR DENİZİN

KOŞULLARI

Marina Fokidis

Sinop'u, Sinop'u tanımadan önce tanıyordum. Ya da daha doğrusu, yüzyıllardır birbirine yaklaşıp birbirinden uzaklaşarak... **Syf.5**

DENİZ

SOĞUĞUNDAİRKİLMEK

T. Melih Görgün

Doğup büyüdüğüm bu kıylara her baktığımda içimi kaplayan tek bir hakikat var: Sinop'un o ele avuca sığmaz... **Syf. 8**

TEMMUZ, AĞUSTOS, SINOP

Mariam Natroshvili

Söylencelere göre, eski zamanlarda gemilerin yelkenlerle seyrüsefere çıktıkları dönemde, Karadeniz'de yelkenlilerin sığınabilecekleri üç liman vardır... **Syf. 10**

Sinopale 10 AÇILIYOR Karada Akıl Yürür, Denizde Sezgi.

“**K**arada akıl yürür, denizde sezgi,” der balıkçılar. Denizde sezer, hisseder. Karada ise akıl yürütürüz.

Denizde olmak kontrol yanılsamasını bırakmak demektir. Akıntıyla tartışılmaz. İlgı ve dikkat büyük önem taşır; bedensel, denizdeyken hayatta kalabilmeyi sağlayacak gösterişsiz bir bilgeliktir bu. Düzensizce dağılmış ve tamamen kaçınması olanaksız olan küresel boyuttaki çoklu krizlerin yaşandığı günümüzde, bu bir halk anlatısından daha çok bir komut olarak düşünülebilir.

Denizi sezip hissedebilir miyiz ve karşılığında deniz de bizi hissedebilir mi? Bu soruyu sorar sormaz bir engelle karşılaşıyoruz. Deniz bizi, bizim onu sezdığımız, hissettiğimiz haliyle veya eşit şekilde hissetmez. Balık ağlarının ağırlığını bir tekneninkinden, umutsuzluk içinde denize düşen bir bedeni, keyif için kollarına atılan bir bedeninkinden farklı algılar, sezer.

Soyut ve şiirsel sorularımızı denize yöneltmeden çok önce bile deniz emeği, güvencesizliği ve ayrıcalığı okuyup anlayan politik bir yüzeydir.

Sinopale 10 bu gerilimi çözmeyi amaçlamaktansa tam

da ortasında yer alır. Balıkçılar için sezgisellik bir felsefe değil, karşılıklı bağımlılıkla keskinleşmiş bir hayatta kalma mücadelesidir.

Sinopale'nin bu edisyonu işbirliğini insan-ötesi bir çaba olarak ele almakta: denizle, denizdeki canlılarla, şarkılarıyla, balıkçıları ve denizdeki ekosistemleriyle, mimarisiyle, Sinop'un var olan topluluklarıyla birlikte ilerleyen bir çaba. Kentin dalgalarının izinde, denizin malzemeler, ritimler ve eylemler aracılığıyla öyküleri, etkileri ve izlenimleri nasıl taşıdığını takip eder.

Sinop'ta düzenlenen buluşmalar, sohbetler, performanslar, atölyeler ve 23 sanatçının ve sanatçı inisiyatifinin katıldığı sergi ile gerçekleşen bu bienal şu soruyu yöneltiyor: Deniz, aklın tek başına bilemeyeceği neleri bilir?

Sanatçılar: Adina Mocanu, Aleksı Soselia, Ali Kazma, Ángela Bonadies, Angelo Plessas, Anna Dziapshipa, Anuar Duisenbinov, Ayesha Hameed, Burak Kabadayı, Collectif MASI, Evrim Kavcar, Eylem Ertürk, Ezgi Tok, Fisherwomxn, Giorgi Khasaia, İpek İpekçioğlu, Kadir Kayserilioğlu, Loopntale, Natalia Nebieridze, Paky Vlassopoulou, Paloma Proudfoot, Serkan Aka, Tanja Ostojić.

Sinopale 10, Küratörler
Fotoğraf: İpek Hamzaoglu

Var Olma Pratikleri

Yazan: **Deniz Kırkalı**

Rasyonelliğin tek başına üstesinden gelemeyeceği düzeyde küresel bir çoklu kriz döneminden geçiyoruz. Bölgesel istikrarsızlıklar, iklim krizi, nasıl bildiğimizi ve bilmenin ne olduğunu yeniden şekillendiren yapay zekânın sessiz şiddeti; tüm bunlar dünya çapında farklı koşullarda kendini farklı şekillerde gösteren aciliyetler. Onları kontrol altına alabileceğine inandığımız her disiplinin kapılarına dayanmış bizleri zorluyor. Tüm bu olan bitenin ortasında ise, toplumsal ve siyasi kargaşaya boğulmuş olan dünyanın mevcut durumuna tepki vermek üzere, bedenle iç içe olan bilgi edinme biçimleriyle daha ekolojik ve duyarlı yaşam tarzlarına yönelmemiz yönünde bir çağrıda bulunmak istiyorum. Bu, soyut bir öneri değil, hayatta kalabilmek için bir gereklilik.

Irit Rogoff kısa bir süre önce, bu çöküş anı gibi görünen durumun, aslında öngörülemeyen hedeflere ve henüz haritası çıkarılmamış alanlara doğru bir *genişleme* halinde olan alternatif bilgi üretme pratikleri olduğunu savundu. Miras aldığımız bilgilerden yola çıkmak yerine, Rogoff, yaşanmış koşullar altında hareket etmemiz gerektiğine işaret eder: güvenli bir mesafeden bu koşullar hakkında sav üretmek yerine, kişi kendini içinde bulunduğu koşullardan hareket etmelidir.

Son sekiz yıl boyunca, Kuzey Ege'nin coğrafi koşullarında, Garp Sessions'ı [1] sürdürdüğüm balıkçı kasabası Babakale'deyken, bilginin salt açıklama yoluyla edinildiği düşüncesini yavaş yavaş terk etmeye başladım. Orada yaşam rüzgâr ve denizin mizacına göre akıyor. O gün *<Iodos>* yani rüzgâr güneyden

Sinopale 10, Eser hazırlığı
Ayesha Hameed, Yılmaz Küçük ile
Fotoğraf: Yağmur Başcan

Sinopale 10, Ezer Tok
Eser hazırlığı
Fotoğraf: Derin Deniz

eserse, deniz sıcak olmakla kalmıyor, aynı zamanda belli bir yerde deniz yüzeyi köpükleniyor ve siz de denizin bu noktasının yüzmek için pek de temiz olmadığını anlıyorsunuz. Genelde olduğu gibi *<poyraz>* yani rüzgâr kuzeyden eserse, kulaklarınız uğuldamaya başlıyor ve ses olması gerekenden daha uzağa ulaşıyor. Orada yaşamak zamana, görevlere, sorumluluklara ve acil durumlara karşı farklı bir bakış açısı edinmenizi gerektiriyor. Yavaşlamayı, dinlemeyi, işaretleri gözlemleyip onlara yanıt vermeyi öğreniyorsunuz. Bu yolla öğrendikleriniz ise, daha önce size öğretilenlerin çok ötesine geçiyor.

Öğrenmek, bilmek bedensel bir süreçtir. Bilmek salt tartışarak ya da akıl yürüterek gerçekleşmez. Aynı zamanda bedende, içgüdülerinizde, dilinizin ucunda, kokularla, zihin ona bir ad vermeden çok önce teninizin algıladıklarında, bilgiye dönüşmeden önce kulağınıza çalınanlarla gerçekleşir. Bilmek tamamen rasyonel bir çerçevenin asla kavrayamayacağı bir işi duyulardan talep eder. Londra'daki evimde giderek artan sıklıkta gerçekleşen sıcak dalgası vurmuş, otururken, dayanamayacak kadar bunaldığım bir sıcak havada, Ege'de geçirdiğim yıllar boyunca biriktirdiğim böylesi bir duruma özgü bilgiler bana

bir araç olarak geri dönüyorlar. Dünyanın dört bir yanındaki türlü yerel halklar bunları metodoloji olarak adlandırmaya gerek bile duymadan, sessizce tam da bu tür araçlar geliştirmişler.

Hem küratöryel bir metodoloji olarak hem de yeni toplumsal ilişkiler içinde hayal kurmanın bir yolu olarak dikkatlilik kavramı üzerine oldukça fazla yazdım. Genişlemekte olan görsel kültür alanı, bu krizlerin baskısıyla, Batı dünyasının şimdiye dek büyük ölçekte öğrenemediği şekillerde bizi çeşitli ses ve anlatılara doğru yöneltiyor. Dikkat yerine kasıtlı olarak dikkatlilik sözcüğünü kullanıyorum: dikkat kavramı onu ele geçirerek kâr elde eden bir ekonomik sistem tarafından sahiplenilmiş, metalaştırılmış ve yönlendirilmiş. Dikkatlilik ise anlık kavrayışımızın ötesinde yatana karşı açık olma hali ve merak duymaktır. Bizden insan olmayanı ve özdekçi dünyayı bir arka plan olarak değil, bir öğretmen, işbirlikçi ve yeni toplumsal biçimlerin ortak yazarı olarak ele almamızı ister.

Luce Irigaray ve Michael Marder 2016 yılında çıkan *Through Vegetal Being* (Bitkisel Varlık Yoluyla) adlı kitaplarında *bitkisel ilgi* ve *dikkati* sürekli olan, çevresine karşı duyarlı, acil bir amacı olmayan, yakınlık ve

yaşamlarımızın başkalarınıninkiyle zaten nasıl iç içe geçmiş olduğunu ve bilginin, sabit değil de sürekli bir olma halindeki dünyanın bir parçası olarak ilişkisel bir şekilde üretildiğini yeniden gözden geçirerek fark etmemizi gerektirir. Bu çağrı, diğer algılama biçimlerinden, karşılığında bizi algılayan ve bu dünyayla olan dolaşık oluşumuzdan bir şeyler öğrenmeye başlamamız ve neden paylaşımlı, ortak bir yaşam için daha iyi olasılıklara bu kadar acil bir şekilde ihtiyaç duyduğumuzu anlamamız için yapılmış bir çağrıdır.

Öngörülemezlik ve istikrarsızlığın belirlediği bir dönemde yaşıyoruz; her şey akış halinde, kırılgan ve sürekli yeniden şekilleniyor. Bu belirsizlik, bizi insan mantığının ötesine, birlikte yaşadığımız ve devindiğimiz diğer bedenlere bakmaya zorluyor.

Sinopale 10, Paloma Proudfoot
Eser hazırlığı
Fotoğraf: Deniz Kırkcalı

temas yoluyla işleyen bir kavram olarak tanımlarlar. *Bitkisel dikkat* argümanlarımızı keskinleştirmek yerine duyularımızı geliştirmeyi öneren etik bir yaklaşımdır. Bunu uygulayabilmek içinse, şimdiki ana, büyümeye, ritme, hava, su, toprak ve mevsimlerle olan ilişkimize dikkat etmemiz gerekir. Bu etik yaklaşım uzaktan bilmekten çok var olmanın bir pratiğidir. Buradaki zorluk ise, insan diline çevrilmesinin olanaksızlığını kabul eden ve bunun tam olarak kavranamayacak şekilde kalmasına olanak tanıyan bir dikkat türü geliştirebilmektir. İşte bu yöntemin taşıdığı siyasi ağırlık da bu noktada yatar.

Bu basit bir çağrıdan ibaret değil; dikkatlilik halinde olmak her zaman kolay bir görev değil. Neoliberal sistem sürekli olarak dikkatimizi dağıtır, bizi daima eyleme geçmeye, üretkenliğe ve bir sonraki ölçülebilir çıktıya doğru iter. Öte yandan, yerli halkların bilgi ve birikimleri çok uzun bir zamandır güçlü bir dikkatlilik yaklaşımını benimsemiştir; insanların farklı yaşam türleri arasındaki ilişkiler yapısını anlamak için ritüeller ve gündelik uygulamalar yoluyla nasıl öğrendiklerine odaklanır. Küratöryel pratik de hikaye anlatıcılığı ve spekülasyon yoluyla dikkati başka bilgi edinme biçimlerine yöneltme gücüne sahiptir.

Kolayca fark edilemeyen, ancak yine de dolaşık varoluşumuzun sahip olduğu dokunun bir parçası olana yöneltilmiş olan dikkatlilik

Dikkatin ele geçirilmesi düşüncesinin çevresinde böylesine acımasızca bir şekilde örgütlenmiş bir dünyada, beden ve duyularla ilgili bilgileri yavaş ve bilinçli bir şekilde uygulayabilmek için ne tür yöntemler geliştirebiliriz?

Köpekler, ağustosböcekleri, sürüler, deniz ekosistemleri – Sinopale 10'a davet ettiğim sanatçıların eserlerinde yankılanan bu ötekiler, birer eğretilme olmaktan çok birer öğretmendirler. Sürüler mesafe, sinyal ve yönetim sözlüklerimizde bulunmayan bir tür güven aracılığıyla hareket ederler. Ağustosböcekleri, nadiren kulak kabarttığımız bir ritimle zamanı kavrarlar; yıllarca yeraltında kalır, ardından ısrarcı bir ses mevsimini tek kez yaşarlar. Denizin derinliklerinde yaşayan pek çok türdeki canlı, deniz üstündekilerin ritmiyle uyuşmayan bir ritimle hareket eder. İşbirliği, bir sürüden, konuşmak için on yıl beklemiş bir korodan ya da yanımızda yürüyen yoldaş bir köpekten ne öğrenebilir?

İşte burada deniz geri dönüyor; deniz "hakkında" düzenlenen bir bienalin konusu ya da arka planı olarak değil, bir öğretmen olarak yer alıyor. Bu bienal, denizle ilgili bir bienal değil. Bu, bienal denizin bize neler öğretebileceğiyle ilgili bir bienal: denizin nasıl kucakladığını, nasıl algıladığını, izin istemeden nesneleri mesafeler ötesine nasıl taşıdığını, kıyıyı boyunca her kucaklaşmaya nasıl tuz taşıdığını konu ediyor.

Sinopale 10'un eş küratörleri olarak, farklı zaman dilimleri arasında uzlaşmaya çalışırken, işbirliğinin radikal olanakları üzerine uzun uzun konuştuk; birbirimize rağmen, birbirimiz sayesinde, birlikte bilgiye ulaşmanın bir yolu olarak bir işbirliğinden bahsettik. Bir barınak, önceden hesaplanmış bir sonuçtan daha çok yakınlıktan doğan, kolektif, geçici ve kusurlu bir şekilde inşa edilen bir şey değilse başka ne olabilir?

Sinop'ta bu, belirli bir şekle bürünüyor: sadece sanatçıların yanı başında onlarla değil, balıkçılarla, rüzgârla, Karadeniz sahillerinin bu kesiminin kendine özgü mizacıyla ve bir uzam olmaktan daha çok işbirlikçi olarak şehrin kendisiyle birlikte çalışılıyor. Bir yerden ders almak, öğrenmek demek, o yerin metodolojinizi şekillendirmesine izin vermektir. Babakale'nin bana lodos ve poyraz hakkında öğrettiklerini, Sinop farklı bir şekilde öğretiyor; kendi rüzgârları, kendi işaretleri, kendi aciliyetleri, hiçbir küratöryel çerçevenin tek başına ulaşamayacağı bilgiyi barındıran kendi topluluğunu anlatıyor.

[1] Garp Sessions 2019 yılında Deniz Kırkalı ve Ayşe İdil İdil tarafından kurulmuştur ve her yaz Babakale'de gerçekleşen uluslararası bir misafir sanatçı programıdır.

Çeviri: **Çığdem Girgiç**

Sinopale 10, Fisherwomxn ile Sayfada Kalabalıklaşmak Atölyesi
Fotoğraflar: Derin Deniz

Sezen Bir Denizin Koşulları

Yazan: **Marina Fokidis**

Koşul #1 – Sinop

Sinop'u, Sinop'u tanımadan önce tanıyordum. Ya da daha doğrusu, yüzyıllardır birbirine yaklaşıp birbirinden uzaklaşarak geçen komşu yerler arasında var olan o tuhaf yakınlık aracılığıyla tanıyordum. Yunanistan'dan, özellikle de Selanik'ten gelen biri olarak, Sinop ile daha önce hikâyeler, tarihsel parçalar, alışkanlıklar, yemekler, aile hafızası, balıkçı anlatıları ve yakınlık ile uzaklığın o büyük bölgesel mekanizması aracılığıyla karşılaşmıştım. Komşular birbirini tuhaf biçimlerde tanır. Birbirlerinin evine hiç girmemiş olabilirler, ama mutfaktan gelen kokuyu, bir tartışmanın tonunu, birinin sokaktaki çocuğunu eve çağırış biçimini tanır. Aynı zamanda uyarıları da devralırlar. Bu coğrafyada tarih, hem tanıdıklık hem de yabancılaşma üretmekte son derece etkili olmuştur.

Dolayısıyla Sinop, ben Sinop'a adım atmadan çok önce hayal gücüne girmişti. Neredeyse-bilinen bir coğrafyaya aitti. Karadeniz tam olarak çocukluğumun denizi değil, ama çevresindeki kültürler tanıdık hissettiren daha büyük bir dünyanın parçasını oluşturuyor: Osmanlı İmparatorluğu'ndan sonra da varlığını sürdüren Osmanlı tarihleri, balık saklamanın ortak teknikleri, konukseverlik biçimleri, bir meydanı kullanma yolları, daha soğuk enlemlerden gelen insanlara kavga gibi gelebilecek yüksek sesli, sevecen sohbetler. Bu küçük sürekliliklerin yanı

başında, bir komşuyu şaşırtıcı bir hızla düşmana çevirebilen resmî ulusal anlatılar durur. Hükümetler, yakınlığın şüpheyne dönüştürüldüğünde siyasi açıdan işe yarar hale gelebileceğini defalarca keşfetmiştir.

Belki de Diyojen'in burada, Sinop'un onun doğum yeri olması gibi apaçık bir gerçeğin ötesinde ilgimi çekmesinin nedeni de budur. Kendisini bir kozmopolit, bir dünya vatandaşı ilan etmesi, iki bin yılı aşkın süredir yol almış ve hâlâ şaşırtıcı biçimde canlı çıkıyor kulağa. Geldiği yeri inkâr etmeden, kimliğin o daha küçük siyasi kuşatmasını reddetti. Efsanevi yaşamı başka bir değer ekonomisi öne sürdü: alçakgönüllülük, mülksüzlük, kendi kendine yetme, iktidara karşı neredeyse tiyatral bir kayıtsızlık. Üzerine yazı kazınmış sikkeler hikâyesi bile çağırıştırıcı hale gelir: parayı, gerçek ya da mecazi anlamda değiştirmek, resmî olarak neyin değerli sayıldığını ve buna değer damgasını basma yetkisinin başlangıçta kimde olduğunu sorgulamaktır.

Deniz de kendi yöntemiyle başka bir tür vatandaşlık önerir. Yunan ve Türk balıkçılar ile denizciler, uzun zamandır bilginin milliyete göre düzgünce bölünemediği sularda yaşamışlardır. Akıntılar, fırtınalar, balıklar, rüzgârlar, seyrüsefer, tehlike: hiçbirini kâğıt üzerine çizilmiş bir sınırın netliğine saygı göstermez. Denizde çalışanların gayriresmî anlatıları, çoğu zaman

karada üretilen resmî anlatılardan çok daha karmaşık görünür. Elbette çatışmayı bilirler, ama aynı zamanda bağımlılığı, yakınlığı ve aynı sularda hayatta kalmak zorunda olan insanların sıradan pragmatizmini de bilirler. Karşılaşmayı dört gözle beklediğim Sinope işte budur: aynı olduğumuzu kanıtlayan bir yer değil, farkın hiçbir zaman tanıdıklığı ortadan kaldırmayı başaramadığı bir yer.

Koşul #2 – Sinopale

Sinopale, bu koşullara bir katman daha ekliyor. 2006'da başlayan bienal, yirmi yıl sonra onuncu edisyonuna ulaşıyor. Yalnızca uzun ömürlülük bir kurumu önemli kılmaz, ama hayatta kalmak, belirli bir çalışma biçimini koruduğunda anlam kazanır. Birçok uluslararası sergi, kendi hayal gücünde çoktan tamamlanmış olarak bir kente gelir. Sanatçıları yapıtlarıyla, küratörleri argümanlarıyla, kurumları sergileme sistemleriyle gelir. İşgal eder, ilan eder, belgeler ve ayrılır. Sinopale farklı gelişmiş görünüyor. Sakinlerle iş birliği, sonradan eklenmiş bir eğitim departmanı değildir; onun genetik koduna çok daha yakın durur.

Sanatçılar gelir ve sorular sormak zorunda kalır. Burada, başka hiçbir yerde düşünölemeyecek ne düşünölebilir? Yapıtla ilgili bilgiyi kim taşır—teknik, bilimsel, toplumsal, tarihsel, bedensel? Sanatsal bir önerme, bir başkasının uzmanlığı, hafızası ya da deneyimiyle karşılaştığında ne olur? Bu karşılaşmada kim kimi değiştirir? Bir sanat yapıtı, adı ilk öneride hiç geçmemiş birine bağımlı hale gelmeye başlar. Bir sanatçı bir bilgisayar uzmanıyla çalışabilir, bir grup kadınla hikâyeler paylaşabilir, ağ onaran ya da kil şekillendiren birinden bir şey öğrenebilir, ya da bir fikri, bir sohbet onun yönünü değiştirdiği için basitçe terk edebilir. Kent yapıta girer, ama sanatçı da kente girer. Bilgi yanlamasına hareket eder.

Sosyolog Nikos Papastergiadis'in “küçük kamusal alan” adını verdiği şey, bu bağlamda özellikle isabetli görünüyor: genellikle geçici, yabancıların bir araya geldiği ve alışverişin başka bir anlayış biçimine derinleşebileceği bir toplanma yeri. Ölçek burada önemlidir. Genişlemeye bağımlı bir sanat dünyasında büyüdük—daha büyük izleyici kitleleri, daha büyük müzeler, daha büyük bienaller, daha büyük iddialar—yine de en derin dönüşümlerden bazıları inatla küçük kalır. Biri, başka türlü asla tanışmayacağı bir insanla tanışır.

Sinopale 10, Angela Bonadies
Eser hazırlığı,
Fotoğraf: Doğa Yılmaz

Paylaşılan bir yemek, planlanmış bir tartışmadan daha önemli hale gelir. Bir yapıt, bağlam onun ilk varsayımlarını reddettiği için değişir.

Onarım ve bakımın özel bir anlam kazandığı yer tam olarak burasıdır, ama yapıtın üzerine yerleştirilmiş küratöryel temalar olarak değil. Çatışmalı tarihler nadiren bir beyanla onarılır. Bazen yumuşatılır, karmaşılaştırılır ya da yeni ilişkiler aracılığıyla yeniden görülür. Bu tür karşılaşmalarda olan biten, sonradan bedenlerde ve sanat yapıtlarında yol alır, kimi zaman Sinop'un çok ötesindeki yerlere kadar. Başka bir yerde sergilenen bir yapıt, içinde burada öğrenilmiş bir jesti, burada duyulmuş bir hikâyeyi, ortaya çıkıttığı müzeyi belki de hiç görmeyecek birinden ödünç alınmış bir yöntemi barındırabilir. Belki de bu geçirgenlik, Sinopale'nin en değerli niteliklerinden biridir. Mükemmel bir model sunduğu için değil—mükemmel modeller genellikle onları ayakta tutan emeği ve çelişkileri gizler—ama çevresinde olan bitene açık kalmasına izin verdiği için. Ortaya çıkan şey, Karadeniz'in kıyısına geçici olarak park edilmiş gezici bir sergi değil, müzakere ve yaşanmış deneyim aracılığıyla yerinde üretilen küçük bir kamusal alandır.

Koşul #3 – Bir Arada Var Olma

Onuncu edisyonda bu, dört küratöryel konumun buluşmasıyla özellikle somutlaşıyor. Deniz Kırkalı, Mariam Natroshvili ve ben farklı coğrafyalardan, sanat ağlarından, dillerden ve hafızalardan geliyoruz; Sinopale'nin kurucu ortaklarından ve Sinop'a derinden kök salmış olan Melih Görgün ise bizi bir araya getiren

yerden çalışıyor. Belirli bir süre için Sinop, dışı doğru baktığımız nokta hâline geliyor. Bu tersine dönüşte önemli bir şey var. Atina, İstanbul ve Tiflis kenara çekiliyor. New York, Berlin, Londra da öyle—güncel sanatın herkesi gözlemlemeye alıştığı, bir zamanlar sözde metropoliten merkezler olan yerler. Bir arada var olma burada özel bir yankı kazanıyor. Bu, tarihlerimizin uyum içinde olduğunu varsaymaya ya da kendimizi diplomatik bir masa etrafındaki ulusal temsilcilere indirgemeye dayanmıyor. Sanatçılarımız, kaygılarımız, tercihlerimiz, anlaşmazlıklarımız ve komşu coğrafyalara dair farklı hafızalarımızla küratörler olarak geliyoruz. Sinopale ekibiyle birlikte ve kentteki insanlarla, birbirimizin yanı başında çalışıyoruz. Karadeniz, bir sınırdan çok, hepimizin mecazi anlamda farklı kıyılardan kazdığımız ortak bir derinlik hâline geliyor.

Kendi aile tarihim de kaçınılmaz olarak bu deneyime dahil oluyor. Büyükanнем İzmir'den (Smyrna)

Sinopale 10, Paky Vlassopoulou
Eser hazırlığı
Fotoğraflar: Doğa Yılmaz

geliyordu; büyükbabam İstanbul'da büyüdü. Çocukken onların dünyasını, tarihsel olarak anlamadan önce içime çektim. Bu bana evlerin tasvirleri, yemekler, misafir ağırlama biçimleri, lakerdanın verdiği keyif, sofraya çevresindeki jestler, sokakların ve meydanların sesleri aracılığıyla ulaştı. Sonradan Osmanlı geçmişi olarak anlamayı öğrendiğim şeylerin çoğu, ilk başta sıradan bir aile yaşamı olarak gelmişti. Türkiye'de seyahat etmek bu yüzden tuhaf bir tanıma hissi doğurabilir—bir yerin değerine ait olduğu için değil, ya da her iki tarafın değerini yurt olarak sahiplenebileceği için değil, ama yaşamlar, gelenekler ve hafızalar, ulusal anlatılar bize onları birbirinden ayırmayı öğretmeden çok önce her iki yöne de seyahat ettiği için.

Bunu yazarken, davet ettiğim sanatçılardan biri şimdiden Sinop'ta çalışıyor. Deneyimin beklentilerini ne kadar aştığını anlatmak için beni aradı. Yunanistan ile Türkiye arasında 1923'te resmîleştirilen zorunlu nüfus mübadelesiyle yerinden edilenler arasından, Girit kökenli Müslümanların soyundan gelen bir aileyle birlikte çalışıyor.

Ifadenin kendisi bile—"nüfus mübadelesi"—idari sakinliğiyle ürkütücüdür. İnsanlar, sanki topluluklar bir depodaki eşyaların düzenliliğiyle yeniden örgütlenebilirmiş gibi sınıflandırıldı, yerinden edildi ve nakledildi. Ortodoks Hristiyanlar Türkiye'den Yunanistan'a, Müslümanlar Yunanistan'dan Türkiye'ye zorla gönderilirken, yaşamlar; devletler ve uluslararası güçler arasında müzakere edilen siyasi kararlarla evlerinden, manzaralarından, komşularından, mezarlarından, lehçelerinden ve hafızalarından koparıldı. Lord Curzon, Lozan'da "unmixing peoples" (halkların birbirinden ayrıştırılması) ifadesini kullandı. Bu ifadenin temizliğinde korkunç bir şey var.

Ve sonra, bu denli devasa tarihlerin karşısında, çok küçük bir şey olur. Bir yüzyıl sonra, Yunanistan'dan bir sanatçı Sinop'a gelir ve Girit'i terk etmek zorunda kalmış insanların torunlarıyla çalışır. Birlikte ekmek bölerler. Konuşurlar. Hikâyeleri ve kardeşliği paylaşırlar. Hiçbir küratör bu karşılaşmanın karmaşıklığını imal edemezdi, ve bunu denesek kendimize güvenmezdim. Hayat işi çoktan yapmıştı bile. Bir serginin yapabileceği şey, bu tür buluşmalara yer açmak ve yeni ilişkilerin başlamasına izin vermektir.

Sinopale 10, Collectif MASI
Sudan Ele, Elden Suya-
Kil Sikkeler Atölyesi
Fotoğraf: Bensus Koca

Koşul #4 – Çevrilemezlik

Bu edisyonun ilk derslerinden biri bir sözcük aracılığıyla geldi. “Condition” sözcüğü Türkçeye tam olarak çevrilmiyor. Bu küçük güçlük bana hemen yerinde göründü. İngilizce, bu sözcüğün olağanüstü bir anlam yükü taşımasına izin veriyor. Bir “condition”; bir varoluş hâli, bir durum, tıbbi bir vaziyet, bir ön koşul, bir kısıtlama, miras kalan bir şey, dayatılan bir şey olabilir. Belirli koşullar altında yaşarız; başka birine de koşullar dayatabiliriz. Sanat tarihçisi ve post-kolonyal kuramcı Sarat Maharaj'ın 1994 tarihli, alanında öncü denemesi *Perfidious Fidelity: The Untranslatability of the Other*'da (Hain Sadakat: Ötekinin Çevrilemezliği) yazdığı gibi, çeviri her zaman bir artık bırakır; belki de “condition” sözcüğünün diller arasında düzgünce hareket edememesi, tam da bu yüzden onun anlamının bir parçası hâline geldi.

Koşulları kim belirler? Bu soru hızla siyasi hâle gelir.

İngilizce beni tam da bu yüzden hem büyülüyor hem de zaman zaman rahatsız ediyor. Kelime dağarcığı olağanüstü yoğunlaşabilir, birbirine karşı çekseler bile birden fazla anlamı aynı anda özümseyebilir. Bazen, yarı şaka yarı ciddi, bunun sömürgecilik için dikkat çekici derecede verimli bir dil olduğunu

düşünüyorum. Diller kendi başlarına sömürgeleştirmez. İmparatorluklar ordulara, sermayeye, gemilere, hukuka, şiddete ve idareye ihtiyaç duyar. Ama dil onlara eşlik eder, ve İngilizce, Britanya İmparatorluğu'yla birlikte olağanüstü bir taşınabilirlik geliştirdi: farkı özümseme, yeniden adlandırma, sınıflandırma ve neredeyse tarafsız görünebilecek idari bir biçimde geri döndürme kapasitesi. Belki de sömürgeci dilin sessiz güçlerinden biri tam olarak budur: yalnızca emretmek değil, emri makul göstermek.

Burada, her hâlükârda, ben bu sözcüğün cömert anlamını seçiyorum. Onunla ne yapacağımıza karar vermeden önce, önce algılanmayı ve saygı görmeyi isteyen, çoktan var olan bir şey olarak bir koşul. Sinop böyle bir koşuldur. Sinopale bir başkasıdır. Buradaki buluşmamız bir başkasıdır. Taşıdığımız tarihler de birer koşuldur, tıpkı rüzgâr, liman, deniz ve burada zaten yaşayan ve çalışan insanlar gibi. Hiçbiri bir sergi onu adlandırdığında başlamaz.

Ve sonra, terminoloji üzerine bunca tartışmanın ardından, birlikte küratörlerden birinin önerdiği yerel bir balıkçı sözü, neredeyse hiç zorlanmadan kendini anlaşılır kılmış gibi görünüyordu: Karada akıl yürür, denizde sezgi. Bu söz, grubumuzun dilleri arasında, kavramsal dağarcığımızdan çok daha az zorlukla yol aldı. Belki de bu bize bir şey anlatmalı.

Bu söz yaşanmış deneyimden gelir. Denizde yalnızca akıl yetmez. Koşullar, tam olarak açıklanabilmeden önce değişir. İnsan izler, dinler, ayarlar. Sezmek, denetlenemeyeni yönlendirmenin pratik hâle gelmiş bir yolu olur. Ama cümle bir sıralama olarak da okunabilir: önce sezeriz, sonra akıl yürütürüz. Önce karşılaşma gelir—kesinlikten önce, yargıdan önce. Bir şeyin bize ulaşmasına izin veririz; sonrasında yorumlar, karar verir ve harekete geçeriz.

Her iki okuma da önemlidir. Biri bize, aklın dünyaya hükmedemediği ve duyuların bizi onun içinden geçirmesi gereken anlar olduğunu hatırlatır. Diğeri, aklın kendisinin, dikkatten sonra geldiğinde daha cömert hâle gelebileceğini öne sürer. Hiçbiri düşüncüyü terk etmemizi istemez.

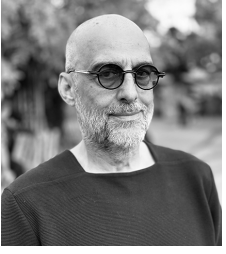
Bu, birbirleri hakkında bu kadar çok hazır açıklamayı devralmış komşular arasında yararlı olabilir. Sanat için de yararlı olabilir. Bir sergi, insanları, nesneleri, tarihleri ve jestleri, tamamen sınıflandırılmadan önce hissedilecek kadar yakın yerleştirebilir. Belki de en anlamlı kavrayış tam da orada başlar: çoktan bildiğimiz kesinlikte değil, bir şeyin bize ulaştığını fark edecek kadar dikkatli hâle geldiğimiz anda.

Denizde sezmek, bilmenin karşıtı değildir. Belki de bilmenin başladığı yer tam olarak orasıdır.

Sinopale 10, Tanja Ostojić
Suyun Değiştirdikleri:
Menopoz Nakış Çay Partisi
Fotoğraflar: Derin Deniz

Deniz Soğuğunda İrkilmek

Yazan: **T. Melih Görgün**

Doğup büyüdüğüm bu kıyılara her baktığımda içimi kaplayan tek bir hakikat var: Sinop'un o ele avuca sığmaz doğa koşulları, kestiremediğimiz belirsizlikleri ve insan-insan dışı demeden tüm varlıklarla kurduğumuz o dolaysız karşılaşmalar... Bütün bunlar, masa başında çizilmiş doğrusal planları da katı kurumsal sınırları da kökünden sarsıyor. Sinopale ile yıllar önce yola çıkarken bizi heyecanlandıran şey de tam olarak buydu: Güncel sanatı vitrine konacak yeni nesneler üretme telaşından çıkarıp; bilginin, mekânın, zamanın ve üretimin asıl sahibinin kim olduğunu hep birlikte yeniden düşünmek.

2006 yılında bir avuç dostla başlattığımız bu yolculuk, bugün 10. edisyonuna ulaşıyor. Bu edisyonda, ilhamını bu kentin bir balıkçısının sözünden alan **“Karada Akıl Yürür, Denizde Sezgi”** kavramsal çerçevesinde davetli küratör arkadaşlarımızla buluşuyoruz. Karasal aklın o her şeyi denetim altında tutmak isteyen hesapçı düzenine karşı, denizin değişken, sezgisel ve akışkan dünyasını bir duruş olarak benimsemek bize çok iyi geliyor. Sanatsal üretimi statik bir gösteri olmaktan çıkaran şey de tam olarak bu. Kentimiz, limanımız, rüzgârımız, elimizin değdiği malzeme ve bu coğrafyayı paylaştığımız tüm canlılar; serginin sadece “konusu” değil, doğrudan soframıza oturan kurucu paydaşlarımız hâline geliyor. Bizim hayalimizdeki sergi, önceden planlanmış neticelerin

sunulduğu kapalı bir kutu değil; kentin, misafirlerimizin, farklı bakış açılarının ve duygularımızın birlikte biçimlendirdiği yaşayan bir ekosistem.

Dünya oşinografisinde “deniz soğuğu” ya da derin suların aniden yüzeye çıkması dediğimiz o dip akıntıları (*upwelling*), Karadeniz'in o kendine has soğuk katmanları ve poyrazın esişiyle Sinop'ta çok somut yaşanır. Poyraz bir esti mi, dipteki o buz gibi su yüzeye vurur; sadece denizin ısınıp değiştiirmekle kalmaz, sesin suda yayılışını, akıntıların yönünü, denizin ve bizlerin gündelik ritmini bir anda altüst eder. Benim için “deniz soğuğu” hiçbir zaman salt bir meteoroloji haberi olmadı. O soğuk, kente gelen bir misafirin, sokakta karşılaştığımız bir sanatçının veya kıyıda duran bir hemşehrimizin duyularını uyandıran, ilişkilerimizi yeniden hizalayan eşsiz bir uyanış anıdır.

Bu soğuk suyun tenimize değdiği ilk andaki o sarsılma hissi, bu yılki temamıza yaklaşımımızın da ana omurgasını oluşturuyor. İrkilmek güzeldir; insanı ezberlediği algı kalıplarından çıkarır, etrafında olup bitene karşı uyanık olmaya zorlar. Tıpkı Gaston Bachelard'ın *Su ve Düşler*'de söylediği gibi; su sadece seyredilecek güzel bir manzara değil, bedeni ve

zihni baştan ayağa saran elementer bir güçtür. Kıyıda hissettiğimiz o ani deniz soğuğu, rasyonel tahminleri ve masa başı haritaları bir anda boşa çıkarır; insanı kendi kontrol alanından söküp alarak sadece “hissetmeye” davet eder. Sinopale'de yıllardır yapmaya çalıştığımız şey tam olarak bu şoktan besleniyor: Sanatı bir şeyi temsil etmekten çok ona maruz kalmanın, kontrol etmekten çok uyumlanmanın ve açıklamaktan çok Sinop'un sokaklarında, çay bahçelerinde birlikte düşünmenin bir imkânı olarak görmek.

Donna Haraway'in “birlikte kılma” (*sympoiesis*) ve “birlikte olma” (*becoming-with*) dediği o iç içe geçme hali; bu dip dalgalarının, soğuk akıntıların insan dışındaki canlılarla kurduğu melez yaşam alanlarında somutlaşır. Bu düşünürler bize üretimin tek bir sanatçı zekâsının ürünü olmadığını; zanaatkârların, sokaktaki rüzgârın, kullanılan malzemenin ve kentin tüm sakinlerinin ortaklaşa ördüğü bir “imece” süreci olduğunu hatırlatır. Karasal aklın kontrolcü düzenine karşı denizin bu akışkanlığını bir yöntem bellemek; sanatı bitmiş bir sergi nesnesi olmaktan çıkarıp kentin, havanın, suyun ve insan kaynağının dâhil olduğu canlı bir varoluş ve ev sahipliği alanına dönüştürür.

Sinopale 10, Burak Kabadayı
Eser hazırlığı
Fotoğraf: İrem Yağcı

Sinopale 10, Evrim Kavcar
Eser hazırlığı
Fotoğraf: Benu Koca

Sinopale 10, Eylem Ertürk
Katılımcı Gelecek Yürüyüşleri
Fotoğraf: Derin Deniz

kavramında belirttiği gibi, hiçbir bakış tarafsız değildir; her bakış deniz soğuğunun hissedildiği somut bir ortamdan üretilir. Kamera ve mercek, izleyen ile izlenen arasındaki hiyerarşiyi kırarak kente ve birbirimize yönelttiğimiz eşitlikçi bir temas alanına dönüşür.

Ses ise bireysel bir icra değil; mekânın katılanlarla birlikte yeniden tınlatıldığı kolektif bir yankı alanıdır (*sonic commons*). Akışkan yapısıyla sınırları aşan ses dalgaları, toplumsal hafızayı rezonansa sokar. Deniz soğuğunun su kolonunda ses iletimini farklılaştırması gibi, bu katılımcı ses alanı da mekândaki ilişkilerin tonunu sürekli dönüştürür. Kıyı ekosisteminin elementer unsurlarını, rüzgârı, akıntıyı ve yerel zanaat birikimini birer enstrümana dönüştürürken, arşivi geçmişti donduran kapalı bir depo değil; çevresel süreçlerin ve coğrafyanın her an yeniden yazdığı canlı bir kayıt biçimi olarak ele alıyoruz. Doğa ile kültür arasındaki karşıtlığı geçersiz kılan bu organik yapı, kentsel hafızada silikleşen su seslerini mekâna geri çağırır.

Sinop'ta, davetli küratör dostlarımızla birlikte bakışımızı farklı yönleriyle Sinop'a çevirdik. Birbirimizin görmediklerini hep birlikte görebilmek, anlamak, değerlendirmek ve komşularımıza anlatacağımız yeni hikâyeler yaratabilmek için aynı sofraya oturuyoruz. Bütüncül ve akışkan bir yapı içinde bu değerli ilişkileri kuruyoruz.

Deniz soğukunda irkilmenin yarattığı bu kolektif varlık zemini; insanı doğanın egemeni olarak değil, onun geçici, kırılğan ve duyarlı bir parçası olarak konumlandıran bir bilgi biçimini görünür kılmayı amaçlıyor. Deniz, rüzgâr, soğuk akıntılar, hafıza ve sesin birbirine dokunduğu bu ilişkisel ekosistemde sergimiz; kentin, doğanın ve topluluğun birlikte ürettiği, duyumsanan, paylaşılan ve zamanla dönüşen canlı bir ev sahipliği alanıdır.

Sinopale 10, Adina Mocanu
Eser hazırlığı
Fotoğraflar: Bilge Çubuk

Kente davet ettiğim, ev sahipliği yapmaktan onur duyduğum sanatçı dostlarımızla yürüyüş pratikleri, ses, dalga hareketi ve bağlama özgü üretimler ekseninde bir araya geliyoruz. Birlikte kurduğumuz bu akış, sergimizi adeta bir okula ve kamusal karşılaşma zeminine dönüştürüyor. Burada yürüyüş, A noktasından B noktasına gitmek değil; bedenin kentsel hafızayla kurduğu sezgisel bir diyalogdur. Bachelard'ın su poetikasında olduğu gibi, kıyıda atılan her adım rasyonel haritaları askıya alır. Rüzgârın ve

deniz soğuğunun ritmine uyumlanan bu hissetme pratiği, izleyiciyi edilgen bir göz olmaktan çıkarıp üretimin bilgisini bizatihi bizimle birlikte kuran bir yürüyüşçüye dönüştürür.

Bununla birlikte denizi ve soğuk su akıntılarını pasif bir manzara olmaktan çıkarıp üretimin etkin bir eş-öznesi (*co-agent*) seviyesine yükseltiyoruz. Balıkların yanal çizgilerinden sokak köpeklerine, arı kümelerinden mantar gövdelerine kadar tüm insan-ötesi canlılar birer simge değil, üretimin ortak aktörleridir. Sanatçının burada egemen bir yaratıcı değil, doğanın ve malzemenin kendi direnişiyle bağ kuran bir aracı olduğunu hatırlatmak isterim.

Bu yaklaşım bizi emeğin görünmeyen katmanlarına, mekânsal dönüşüme, unutulmuş hikâyelere, günlük ritüellere ve kentin sanayi hafızasına yönlendirir. Ortak sofraya kurma ve şenlik anlayışıyla sergileme mekânını kamusal bir karşılaşma alanına dönüştürürüz. Deniz soğukundaki ortak irkilmenin doğurduğu birlikte ısınma ve paylaşma ihtiyacı, belirsizlikler karşısında bir arada durmanın politik zeminini hazırlar.

Odun ve dalların karbonlaşma sürecinden sergi yüzeyindeki çizgilere uzanan maddesel dönüşümler de bu akışın bir parçasıdır. Ateşin ve ahşabın geçirdiği evrim, nesneye odaklanmak yerine enerjinin biçim değiştirmesini öne çıkarır; bilginin tek bir merkezden aktarılmasını engelleyerek sergi mekânını kolektif bir öğrenme yüzeyine dönüştürür. Haraway'in "konumlandırılmış bilgiler"

Temmuz, Ağustos, Sinop

Yazan:
Mariam Natroshvili

Temmuz, Ağustos, Sinop. Söylencelere göre, eski zamanlarda gemilerin yelkenlerle seyrüsefere çıktıkları dönemde, Karadeniz’de yelkenlilerin sığınabilecekleri üç liman vardır. Bu limanlar Temmuz, Ağustos ve Sinop’tu. Başka bir deyişle, Karadeniz salt Temmuz ve Ağustos aylarında sakindi ve diğer zamanlarda ise gemiler yalnızca Sinop limanına sığınabilirlerdi. Söylencenin de bahsettiği üzere Sinop, fırtınalı Karadeniz’de gemiler için bir sığınak, sükûnet ve güvenliğin limanı olmuştur.

Limanlar denizlerle karalar arasındaki bağlantıyı oluştururlar, burada denizlerle karalar birbiriyle etkileşime girer, birbirlerini sezerler. Limanlar güç toplamak, bilgileri paylaşmak ve denize geri dönmek için hazırlık yapılan yerlerdir. Burada insan denizi ve denizde var olmanın yollarını öğrenir.

Sinopale 10, Giorgi Khasasia
Eser hazırlığı
Fotoğraf: Bensu Koca

“Karada akıl yürür, denizde sezgi,” diyen balıkçıların atasözü bize karalarla denizlerin mantığının birbirine zıt olduklarını anlatır. Bu atasözüne göre, deniz öngörülemezdir ve kontrol edilmesi güçtür. Öte yandan karalar sağlam ve istikrarlıdır. Denizdeyken insan hislerine, içgüdülerine ve edindiği deneyimlere güvenmek zorundadır. Karadayken ise, yön bulmak ve yolunu bulmak zihnin, rasyonel düşüncenin işidir. Deniz sezgiye ve duygulara aittir; karalar ise akla ve düzene.

Artık ne karada ne de denizde pek istikrarın olmadığı bir dünyada yaşıyoruz. Yaşam biçimleri çöküp dağılıyor, algılar değişiyor. Dün işe yarayan şeyler artık bugün işe yaramıyorlar. Yarının bize ne getireceği ise belirsizlik içinde ve muğlaklık taşıyor. Karalar sonsuz bir huzursuzluk ve fırtınaya dolu denizlere dönüştüler. Belki de bu an, bir zamanlar salt denizde geçerli

olan kuralların karalara da yayıldıkları andır, zamandır. Artık karada da sezgilerimizi kullanmayı öğrenmek zorundayız.

Krizle başa çıkmak için kullanılan bu yöntem salt rasyonel düşünceden daha çok sağduyu ile sezgiye dayalı bir yöntemdir ve dünyanın istikrarsız bölgelerinde yaşayanlar için hiç de yeni bir şey sayılmaz. Sürekli kargaşa ve siyasi istikrarsızlık içine yaşarken, çoğu zaman içgüdülerinizi dinlemek ve çöküşlerle değişimlere tepki verecek şekilde davranmak zorunda kalırsınız. Böyle zamanlarda, genellikle planlar kontrol edilemeyen ve öngörülemeyen olaylar yüzünden suya düşerler. Sürekli kayan bir zemin varken, sezgiler hava tahminlerinden, önseziler ise döviz kurundan daha güvenilir hale gelebilirler. Yeterince kriz döneminden geçmiş bir beden artık bir odayı, gökyüzünü okumayı öğrenmiştir, tıpkı balıkçıların hava durumu tahminleri daha doğrulamadan önce yaklaşan bir fırtınayı okuyup anladıkları gibi... Genellikle duyuları dayalı bir yaşama ve hayatta kalma yöntemleri kayıt altına alınmamış ve yazıya dökülmemiş bellek, duygu ve deneyimler arasında dolaşarak akışkanlığını koruyan bir bilgi türünü ortaya çıkarır.

*Denizin üzerinde rengârenk bir bulut süzülüyordu. Gümüşü bir gemi suyun üzerinde yol alıyordu. Altında sarı balıklar yüzüyordu; deniz yatağı ise mavi yosunlarla kaplıydı. Kıyıda çıplak bir adam düşüncelere dalmış duruyordu. Nâzım Hikmet’in “Bulut mu Olayım?” adlı şiiri işte böyle başlıyor.

Bulut mu olsam, gemi mi yoksa? Balık mı olsam, yosun mu yoksa? – diye merak içindeydi adam.

Ne o, ne o, ne o. Deniz olunmalı, oğlum, bulutuyla, gemisiyle, balığıyla, yosunuyla, diye yanıtlıyordu şiir.

Belki de alınması gerekli ders budur: gecesiyle gündüzüyle, mevsimleriyle ve yıldızlarıyla, rüzgârıyla ve bulutlarıyla, gemileriyle ve tekneleriyle denizin ta kendisi olmayı öğrenmek, bilmek.

* Temmuz, Ağustos, Sinop; bu söylence Sinop’u bir ana, ya da daha doğrusu kalıcı olana yani *daima* sözcüğüne dönüştürür. Sinop Karadeniz’in *daiması* haline gelir.

Ve ayları birer liman olarak tanımlamaya başladığımızda ise, Temmuz ile Ağustos’un ardından Eylül’ün gelmesi kaçınılmazdır. Sinopale’nin bu dönemde gerçekleşmesi bir rastlantı değildir. Balıkçılar işte o zaman denize açılırlar ve kent, onların ayrılışını bir kutlama ile başlatır. Eylül başında sanatçılar da Sinop’a gelirler ve bienal başlar. Sanatçılar, balıkçılar, halk, işçiler ve kent sakinleriyle birlikte denizi ve toprağı dinler, emeği ve meyvelerini, denizin ve toprağın gerçek ve hayali yaratıklarını, göç ve dönüş hareketlerini gözlemlerler. Sinop, sezginin bilgiye dönüştüğü ve duyuların yol haline geldiği bir an haline gelir.

Bu limanda, bu geçici sığınakta durur, nefes alır ve yeniden yelken açmaya hazırlanırız.

Çeviri: **Çiğdem Girgiç**

Sinopale 10, Aleksı Soselia
Sarımkum keşfi
Fotoğraf: Derin Deniz

Eylül 2026 Etkinlik Takvimi

9-10-11-12 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Ekmek Olmadan Ses Aç Kalır

Sanatçı: Packy Vlasopoulou

Yer:

09.09.2026 - Dizdaroğlu Köyü

10.09.2026 - Deydaa Ekoloji Kampı

11.09.2026 - Hal, Sinop Buluşma

Merkezi

12.09.2026 - Kadın Kooperatifi Manti

Evi

19 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Fisherwomxn ile Sayfada

Kalabalıklaşmak Atölyesi

Sanatçı: Fisherwomxn

Yer: Hal, Sinop Buluşma Merkezi

Saat: 12.00 - 13.00

Katılım Koşulu: Kayıt gerekmektedir.

Açıklama:

Sayfayı Dolduralım, kendimizden daha büyük bir bedenın parçası olmanın ne anlama geldiğini araştıran bir yaratıcı yazım ve çizim atölyesidir. Bizi bu konuda ilhamlandıran metinleri okumak için bir araya geleceğiz ve kolektifler üzerine düşünmek için bir araç olarak aynı adı taşıyan yayınıımızı paylaşacağız. Müstesna kadavra oyunundan ilhamla, sizi de kendi yayınıınızı oluşturmaya davet ediyoruz; bu yayın, arkadaşlarınızın, iş birlikçilerinizin, sanatçıların, komşularınızın, sevgililerinizin ya da hayal gücünü kalabalığa katmak istediğiniz herhangi birinin, kısacası kolektif bedeninizin parçası olarak hayal ettiğiniz pek çok kişinin katkısını toplayabilecek bir yayın. Tüm malzemeler mekânda sağlanacaktır. Sizi ve kolektif bedeninizi tanımayı dört gözle bekliyoruz!

19 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Sudan Ele, Elden Suya - Kil Sikkeler

Sanatçı: Colletif MASI

Yer: Sinop Sabahattin Ali Kültür Merkezi (Eski Buzhane Binası)

Saat: 13.30

Açıklama:

Antik sikkelerden esinlenerek suyla bağlantılı semboller taşıyan kil nesneler

20-21-22-23 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Katılımcı Gelecek Yürüyüşleri: SHARED WALKS | FUTURES

Sanatçı: Eylem Ertürk

Yer: Hal, Sinop Buluşma Merkezi'nden başlar.

Saat:

20 Eylül 2026 Pazar 10:00-13:00

21 Eylül 2026 Pazartesi 15:00-18:00

22 Eylül 2026 Salı 15:00-18:00

23 Eylül 2026 Çarşamba 15:00-18:00

Katılım Koşulları:

*Kayıt gerekmektedir.

*Her yürüyüş 30 kişi ile sınırlıdır.

Lütfen tarihi belirterek Sinopale10'a kayıt yaptırın.

*Yürüyüşler 18 yaş üstündekilere açıktır; herhangi bir ön bilgi veya deneyim gerekmez.

*Etkinlik 3 saat sürer; aktif yürüyüş süresi en fazla 1 saattir. Her hava koşulunda gerçekleştirilir. Lütfen havaya ve yürümeye uygun ayakkabı, şapka, şemsiye vs. ile gelin.

Açıklama:

İklim değişikliği ve dünyada artan krizlerin ortasında ortak geleceğimize nasıl bakıyoruz? Doğadaki ve şehirdeki dönüşümler tüm canlıları etkilerken, gelecek algımız nasıl değişiyor?

Bu sorulardan yola çıkan Shared Walks | Futures, farklı gelecek olasılıklarına bakan 25 yürüyüş kartı rehberliğinde Sinop'un deniz kıyılarına odaklanıyor. Kişisel deneyimle kolektif hayal gücünü, mekânın tarihiyle bedenın bilgisini bir araya getiren bu yürüyüşlerde, gelecek üzerine ortak düşünebileceğimiz alanlar yaratmanın ve çevremizi, diğer canlıları ve kendimizi daha iyi anlamanın yollarını araştıracağız. Sinop'ta yaşayanları katılımcı gelecek yürüyüşlerine kayıt olmaya ve geleceğe dair hayallerimizi sergi için hep beraber hazırlamaya davet ediyoruz.

19-20-22 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Suyun Değiştirdikleri: Menopoz Nakış Çay Partisi

Sanatçı: Tanja Ostojić

Yer: Eski Tekel Binası Bahçesi

Saat: 13.00 - 16.00

Katılım Koşulları:

*Kayıt gerekmektedir. (Kontenjan 8-12 katılımcı ile sınırlıdır.)

*Katılımcıların 35 yaş ve üstü olması beklenmektedir.

Açıklama:

Sinop'ta kapsayıcılık, iyileşme, kültürlerarası topluluk ve feminist diller etrafında şekillenen bir kadın ağı oluşturma fikri beni heyecanlandırıyor. Atölyelerde bedensel bilgiyi kadından kadına paylaşıyor, kuşaklararası ve kültürlerarası hikâyeleri keşfediyor; yüzme ve hormonal dengeyi destekleyen diğer doğal iyileşme yöntemleriyle bağlantılı kişisel deneyimlere odaklanıyoruz. Zaman içinde kadın topluluğu arasındaki bağlar güçlendikçe,

Sinopale 10, Collectif MASI
Sudan Ele Elden Suya
Fotoğraf: Derin Deniz

dayanıklılık ve ortak iyileşme stratejileri geliştirebiliriz.

20-21-22 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Sténopé

Sanatçı: Adina Mocanu

Yer: Şehir Kulübü Bahçesi

Saat: 15.00

Açıklama:

Atölye basit kutulardan kendi kameralarını yapmaya ve ortak bir konuyu fotoğraflamaya davet ediyor. Fransızcada iğne deliği kamera için kullanılan sözcük *sténopé*'dir — kente adını veren su perisi *Sinope* ile neredeyse aynıdır. İğne deliği kamera, ışığın zaman içinde karanlıkla müzakere ettiği, üzerinde tek bir açıklık bulunan bir kutudur. Ne mercek ne de filtre vardır; yalnızca insan niyeti ile maddenin etkinliği arasındaki işbirliği vardır.

Yerel fotoğraf derneği ve kentten katılımcılarla birlikte yürütülecek atölye, yaklaşık 20 kişiyi basit kutulardan kendi kameralarını yapmaya ve ortak bir konuyu fotoğraflamaya davet ediyor: herkesin

kendi penceresinden gördüğü manzarayı — iç dünya ile dış dünya arasındaki kişisel eşiğini. Pencere zaten başlı başına eşiksel bir nesnedir: ayırırken görmeye olanak tanır, dünyayı içine almadan çerçeveler. Bir pencereyi fotoğraflayan iğne deliği kamera, bir eşiğin başka bir eşiği fotoğraflamasıdır.

Süreç; uzun pozlamaları, aksaklıkları, rastlantıları ve ışık ile zamanı her bir görüntünün oluşumunda etkin unsurlar olarak kabul eder. Her katılımcının bir kutusu vardır: kendi yaptığı, kendi *sténopé*'si; dünyayla kendi koşulları çerçevesinde ilişki kurduğu, bizzat inşa ettiği bir araç.

20-21-22 EYLÜL 2026

Tür: Performans

İsim: Karadeniz Agora

Sanatçı: Ângela Bonadies

Yer: Sinop'un Kamusal Alanları

Saat: 11.00-15.00

Açıklama:

Gezici Fotoğraf Stüdyosu. Angela Bonadies, Sinop'un sokaklarında geçici bir fotoğraf stüdyosu kurarak Sinopluların günlük hayatları içerisindeki portrelerini çekecek ve şehir ile deniz üzerine düşüncelerini toplayacak.

21-22-23 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Gelgitin Metafiziği

Sanatçı: Angelo Plessas

Yer: Hal, Sinop Buluşma Merkezi

Saat: 18.00

Katılım Koşulları:

*Kayıt gerekmektedir.

Açıklama:

Bu açık katılımlı kodlama atölyesi, katılımcıları yerel işaretleri, tekstil desenlerini, sesleri ve gündelik Karadeniz yaşamını dijital formlara dönüştürerek *Metaphysics of the Tide* eserinin Sinop edisyonunu oluşturmaya davet eder. Katılımcılar, ortak kodlama ve görsel deneyler aracılığıyla, eserin bir parçası hâline gelen ve bienal sonrasında da gelişmeye devam edebilecek ortak bir çevrim içi "gelgit sistemi" oluştururlar.

22 EYLÜL/SEPTEMBER 2026

Tür: Performans

İsim: Sudan Ele, Elden Suya

Sanatçı: Collectif Masi

Yer: Hal, Sinop Buluşma Merkezi

Saat: 15.00

Açıklama:

Bu kolektif performans, su

demokrasisi perspektifinden Sinop'un limanlarını, çeşmelerini ve tarihî su altyapısını izleyerek suyu ortak bir kaynak olarak ele alır. Kent sakinleri suyu birbirlerine aktararak, karıştırarak ve yeniden denize bırakarak performansa katılırken, üzerlerine yazılar kazınmış madeni para benzeri nesneler, kişilerin suyla kurduğu ilişkiler etrafında sembolik bir alışveriş yaratır.

23 EYLÜL 2026

Tür: Atölye

İsim: Sürüklenen Deniz

Sanatçı: Loopntale

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası

Saat: 15.00

Katılım Koşulları:

*Kayıt gerekmektedir.

*Katılımcıların 16 yaşından büyük olması beklenmektedir.

*Atölye katılımcıların kendi akıllı telefonları üzerinden yürütülecektir.

Açıklama:

Katılımcıların kişisel fotoğraf arşivleri, hafızaları ve kelimeler üzerinden hikâyeler ürettiği oyun temelli bir atölyedir. Fotoğraf ve cümlelerin el değiştirerek yeniden birleşmesiyle, farklı deneyim ve yorumlardan ortak, hayali anlatılar oluşturulacaktır.

23 EYLÜL 2026

Tür: Performans

İsim: Kök aspan, Kara deniz

Sanatçı: Anuar Düsenbinov

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası

Saat: 18.00

Katılım Koşulları:

*Katılımcıların kendi kulaklıklarını getirmesi gerekmektedir.

Açıklama:

Şair Ânuar Düsenbinov ile gerçekleştirilen bu sesli yürüyüş, kara ile deniz arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları araştırıyor. Denize kıyısı olmayan Kazakistan'dan, denizlerle çevrili Türkiye'ye gelen şair şu sorunun izini sürüyor: Birbirinden böylesine farklı coğrafyalar düşünme biçimlerimizi, bilgi üretimimizi, dillerimizi ve kültürlerimizi nasıl şekillendirir? Besteci Rüstem Myrzahmetov ile birlikte üretilen bu çalışma, ikilinin ortak projeleri "Балхаш снится" ("Balkaş Gölü Rüyalarıma Giriyor") kapsamında geliştirdikleri sözlü şiir pratiğinin devamı niteliğinde. Anuar'ın Sinop'la karşılaşmalarından doğan eser; şansın, sezginin ve kente ve onun ruhlarına duyulan güvenin rehberliğinde, Sinop üzerine şiirsel bir düşünme alanı açıyor. Yürüyüş yaklaşık 40 dakika

sürmektedir. Katılım için internet bağlantısına, QR kodunu tarayabileceğiniz bir telefona ve bir çift kulaklığa ihtiyacınız olacaktır.

ve yoldan geçenleri fotoğraf aracılığıyla karşılaşmaya, hikâyelerini paylaşmaya ve kentle, denizle kurdukları ilişki üzerine düşünmeye davet ediyor. Katılımcıların

Tür: Performans

İsim: Siren

Sanatçı: Paloma Proudfoot & Sinope Çok Sesli Yetişkin Korosu

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası

Saat: 19.30

Açıklama: Paloma Proudfoot ve Sinope Çok Sesli Yetişkin Korosu'nun hazırladığı açılış performansı

26 EYLÜL 2026

Tür: Akademi

İsim: Sinopale Akademi: Küratör

Konuşmaları

Yer: Şehir Kulübü Binası

Saat: 11.00 - 12.30

Açıklama:

Sinopale Akademi kapsamında gerçekleştirilecek Küratör Konuşmaları, Sinopale 10'un kavramsal çerçevesini küratörlerin perspektifinden ele alıyor. **Deniz Kırkalı, Mariam Natroshvili, Marina Fokidis ve T. Melih Görgün**, Sinopale 10'un **“Karada Akıl Yürür, Denizde Sezgi”** başlığı etrafında şekillenen küratöryel yaklaşımı, serginin oluşum sürecini ve sanatçılarla geliştirilen düşünsel hatları katılımcılarla paylaşacak.

Tür: Performans

İsim: Sudan Ele, Elden Suya

Sanatçı: Collectif Masi

Yer: Sinop Liman İçi

Saat: 13.00 - 13.30

Açıklama:

Bu kolektif performans, su demokrasisi perspektifinden Sinop'un limanlarını, çeşmelerini ve tarihî su altyapısını izleyerek suyu ortak bir kaynak olarak ele alır. Kent

Sinopale 10,
Sergi üretim
Fotoğraf: Derin Deniz

25 EYLÜL 2026

İsim: Ana Sergi Açılışı

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası

Saat: 18.00

AÇILIŞ PERFORMANSLARI

Tür: Performans

İsim: Ev

Sanatçı: Natalia Nebieridze

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası

Saat: 18.30

Açıklama:

Zemine tebeşirle çizilmiş bir ev planı: duvarlar, bir kapı, pencereler, mobilyalar. Bir vaat olarak mimari çizim; geçiciliğin işareti olarak tebeşir. Ev, silinebilir bir şey olarak belirir. Performans bu sınırlar içinde gelişir: hareket etmek, uzanmak, ayağa kalkmak ve yeniden çizmek. Beden çizgilere uyum sağlar; kimi zaman odayı doldurur, kimi zaman sınırlarına çarpar. Ev artık bir nesne değildir; koreografik bir çerçeveye dönüşür. Çizilen kontur bir sınır, bir hakkın taslağı olarak işlev görür. Barınma, özel mülkiyet olarak değil, varoluşun temel bir koşulu olarak ele alınır. Ancak bu hak tebeşirle çizilmiştir: kırılğan, geçici ve savunmasız.

Tür: Performans

İsim: Karadeniz Agora

Sanatçı: Angela Bonadies

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası

Saat: 18.45

Açıklama:

Karadeniz Agora, Sinop'ta yaşayanları

portrelerinin çekildiği ve denize dair düşüncelerini paylaşabildiği proje, fotoğrafın hızlı dolaşımına karşı beklemeye, dinlemeye ve yeniden buluşmaya alan açıyor. Böylece Sinop'un bugününe dair kolektif ve çok sesli bir yaşayan arşiv oluşturmayı amaçlıyor.

Sinopale 10,
Anna Dziapshipa
HAL(L) OF THE SMALL FINDINGS

sakinleri suyu birbirlerine aktararak, karıştırarak ve yeniden denize bırakarak performansa katılırken, üzerlerine yazılar kazınmış madeni para benzeri nesneler, kişilerin suyla kurduğu ilişkiler etrafında sembolik bir alışveriş yaratır.

Tür: Performans

İsim: Batak Arşiv

Sanatçı: Konsept, tasarım ve enstrümanlar: A. Serkan Aka
Yaratım ve performans: A. Serkan Aka, Basma Seiba, Selim Cizdan

Yer: Sinop Liman İçi

Saat: 13.30 - 14.00

Açıklama: Batak Arşiv performansı, Sinop Limanı'nın içinde, denizle doğrudan ilişki kuran bir alanda gerçekleşiyor. A. Serkan Aka'nın gündelik ve bulunmuş malzemelerden ürettiği su flütleri; su, hava ve nefesin etkileşimiyle limanın kendi ses ortamına karışıyor. Sulak alanları hafıza, aktarım ve dinleme mekânları olarak ele alan performans, Karadeniz'in kıyısında suyu yalnızca bir tema değil, sesin oluşumuna doğrudan katılan bir unsur hâline getiriyor.

Tür: Yetişkin Atölyesi

İsim: Bildiğimiz Kadarıyla, Şimdilik

Sanatçı: Ezgi Tok

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası

Saat: 16:00 - 16:45

Katılım Koşulu: Kayıt gerekmemektedir.

Açıklama: Dengemizi kaybettiğimiz anda bedenimiz ne yapacağını nereden bilir? Bir adım atmadan, düşmeden ya da yön değiştirmeden hemen önce gerçekleşen o küçük bedensel kararları ne kadar fark ederiz?

Sinopale 10, Sinop
Fotoğraf: Derin Deniz

Denge, bedenimizin yerçekimiyle kurduğu sürekli ilişkinin bir parçasıdır. Hareket ederken çevremizden ve bedenimizden gelen farklı duyuları bir araya getirir; çoğu zaman üzerine düşünmeden ağırlığımızı aktarır, yönümüzü değiştirir, durur ya da dengemizi yeniden buluruz.

Bu bedensel deneyimlerden yola çıkan atölye, denge, sezgisel hareket ve oyun arasındaki ilişkiye odaklanıyor. Basit denge ve hareket egzersizlerini bireysel ve eşli olarak deneyerek, bedenin değişen koşullara nasıl tepki verdiğini; tereddüt, uyumlanma ve küçük düzeltmelerin hareketin bir parçası hâline nasıl geldiğini birlikte araştıracağız. Bir hareketi önceden planlamak yerine, bedenin o anda ürettiği cevaplara ve başka bir bedenin varlığının dengemizi nasıl değiştirebildiğine bakacağız.

Katılım Detayları

Atölye için herhangi bir ön bilgi veya deneyim gerekmez.

Katılımcıların rahat hareket edebilecekleri kıyafet ve ayakkabılarla gelmeleri önerilir.

Atölye denge ve hareket egzersizleri içerir. Baş dönmesi, vertigo veya dengeyle ilgili bir sağlık sorunu bulunan kişilerin, katılımın kendileri için uygun olup olmadığını önceden değerlendirmeleri önerilir.

Tür: Performans

İsim: Güneşte beyazlamış bir gökyüzü gibi, solmuş yıldızlar gibi

Sanatçı: Ayesha Hameed

Yer: Sinop Tarihi Cezaevi Bahçesi

Saat: 18.00 - 19.00

Açıklama: Ayesha Hameed, Karadeniz'in jeolojik ve insani tarihini; sualtı nehirleri, Ege'ye girip çıkan katmanlı akıntılar, cezaevi, göç rotaları, deniz tabanı kazıları ve köle ticareti üzerinden, saha kayıtları, müzik ve şiir bir araya getirerek araştırıyor.

30 EYLÜL 2026

Tür: Sinopale 10 Paralel Etkinliği

İsim: Dinleme Atölyesi: Suyun Hatırladıkları

Sanatçı: Çiğdem Borucu, Susana Ojeda, Zuzana Ernst

Yer: Hal, Sinop Buluşma Merkezi'nden başlar. Akliman & Hamsilos'a gidilecek

Saat: 12:30 -17:30

Katılım Koşulları:

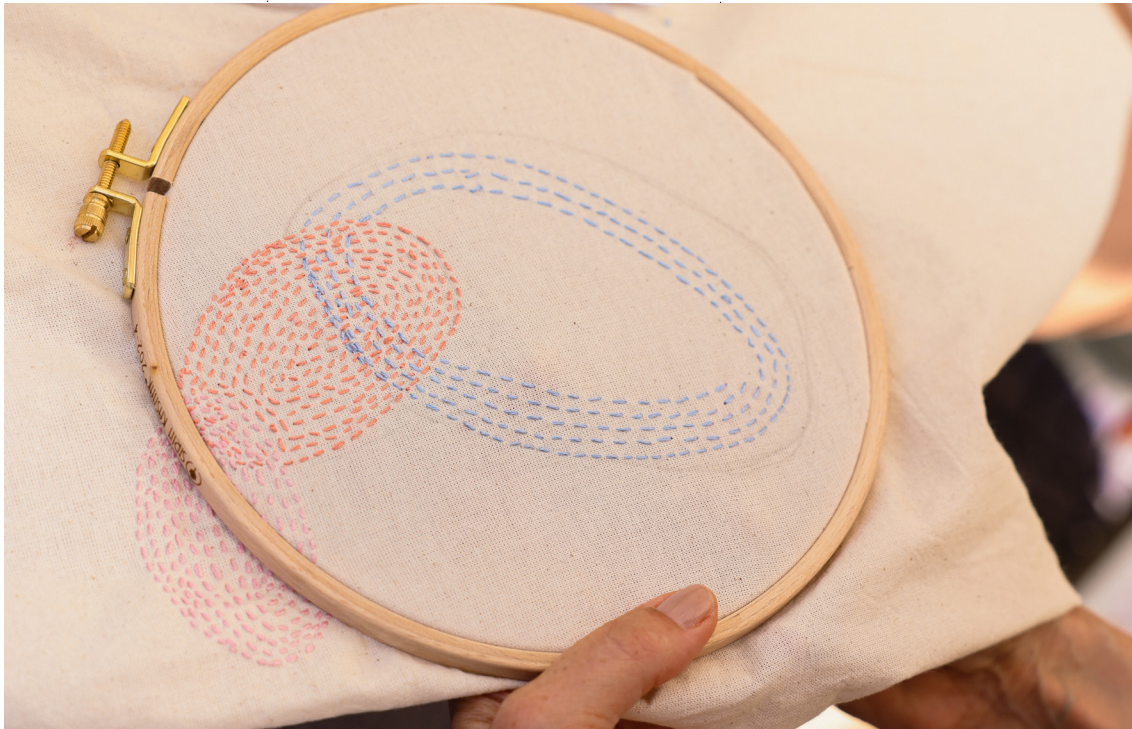
*Kayıt gerekmektedir.

Açıklama:

SUYUN HAFIZASI VAR

MIDİR?Bedenimizin ve yeryüzündeki yaşamın büyük bölümünü oluşturan su, akıp giderken geçmişten izleri de

Sinopale 10, Tanja Ostojić
Suyun Değiştirdikleri: Menopoz
Nakış Çay Partisi
Fotoğraf: Derin Deniz

beraberinde taşır.

Milyonlarca yıldır sular; bedenlerin ve varlıkların, kayaların ve toprakların, nehirlerin ve bulutların arasında dolaşır. Yerin altındaki, yüzeyindeki ve gökyüzündeki sular sürekli buluşur ve dönüşür.

Peki, bu sulara kulak verirse ne duyarız?

Viyana'da başlayan dinleme, şimdi Sinop'ta devam ediyor. Viyana'dan getirilen Tuna Nehri'nin suları, Karadeniz'in ritimleri ve hafızasıyla buluşacak.

Bedenleri, varlıkları ve toprakları birbirine ören görünmez ağlar gibi, sesler ve hikâyeler de bu sular arasında yeni bağlantılar kuracak.

3 EKİM 2026

Tür: Sinopale 10 Paralel Etkinliği

İsim: Dinleme Atölyesi: Suyun Hatırladıkları

Sanatçı: Çiğdem Borucu, Susana Ojeda, Zuzana Ernst

Yer: Sinop Eski Askeri Gazino Binası'nda başlar.

Saat: 14:00 -17:30

Açıklama:

SUYUN HAFIZASI VAR MIDIR?

Bedenimizin ve yeryüzündeki yaşamın büyük bölümünü oluşturan su, akıp giderken geçmişten izleri de beraberinde taşır.

Milyonlarca yıldır sular; bedenlerin ve varlıkların, kayaların ve toprakların, nehirlerin ve bulutların arasında dolaşır. Yerin altındaki, yüzeyindeki ve gökyüzündeki sular sürekli buluşur ve dönüşür.

Peki, bu sulara kulak verirse ne duyarız?

Viyana'da başlayan dinleme, şimdi Sinop'ta devam ediyor. Viyana'dan getirilen Tuna Nehri'nin suları, Karadeniz'in ritimleri ve hafızasıyla buluşacak.

Bedenleri, varlıkları ve toprakları birbirine ören görünmez ağlar gibi, sesler ve hikâyeler de bu sular arasında yeni bağlantılar kuracak.

Koordine Eden;

SINOP
SÜRDÜRÜLEBİLİR
KALKINMA
DERNEĞİ

informal
görgün
network

H
COLLEC
TIVE
AL
KOLEK
TIF

İş Birliğiyle;

SINOP
ALAN YÖNETİMİ
BAŞKANLIĞI

Özel Destekleriyle;

Azmi Hamzaoğlu

Kültür Kuruluşları Destekçileri;

avusturya kültür ofisi^{ist}

ARTS KOREA /
아트 코리아

ArtSocialSpace

brunnenpassage

Bundesministerium
Wohnen, Kunst, Kultur,
Medien und Sport

Hitay

Klima
Biennale
Wien

ROMANIAN
CULTURAL
INSTITUTE

[SAHA] tarabya^{KA}

Konaklama Destekçileri;

KORU
HOTEL

otel
117

SINOPARK
OTEL

zinos[®]
HOTEL
★★★★
COUNTRY & RESORT

Hukuk Danışmanı;

ULKER SIMSEK
LAW OFFICE

Medya Destekçisi;

bkz.

Sergi Kurulumu;

TECH:ZART

Diğer Destekçiler;

Fjord Tour Volkan Güney

Karadağ 1992
GÜVEN AMBARI
NAKLİYAT TİCARET LTD ŞTİ.

H
STU
DIO

K
KARİNCİ

RAFİNERİ

SINOP
ÖRNEK
MANTI

SINOPE
Bulut Otel

SPOT

Bireysel Destekçiler;

Akın Nalça Ayk Antil Ayşegül Arayıcı Banu Onur Cavidan Uzun Esvet Makaracı Fatih Aklıman

Figen Güzle Hafize Sevgi Yapıcı Hava - Ufuk Onur Koray Keseroğlu Levent Koca Melih Tolga Güzle

Selma Sevgör Sevinç Kışlaklı Şafak Yilmazer Vehbi Yılmaz Zehra Şimşek

SINOPALE 10 EKİBİ

Sinopale 10 Küratörleri: Deniz Kırkalı, Marina Fokidis, T. Melih Görgün, Mariam Natroshvili

Sinop Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Başkanı: Seyit Şen

Danışma Kurulu: Çiğdem İkioğlu, Elif Kuli, Mahir Namur, T. Melih Görgün

Bienal Direktörleri: Çağatay Şimşek, Yiğit Bahadır Kaya

Bienal Koordinatörü: İpek Hamzaoğlu

Prodüksiyon: Ece Denizci, Erkan Aklıman, Yağmur Güzle, Zeynep Burçoğlu

Sosyal Medya: Çağatay Şimşek, Derin Deniz, Mercan Uludağ, Şimal Dindar, Yağmur Güzle

Basın İlişkileri: Bkz.İletişim ve Neslihan Özata Örnek

Yasal Danışman: Ülker Şimşek Law Office

Grafik Tasarım: Emel Karadeniz

Sinopale 10 Ofis Ekibi: Cansu Kırca, Yeşim Uzunöz

İnternet Sitesi: Çağatay Şimşek, Mercan Uludağ, Murat Tahtacı

Sergi Kurulum: Elif Kuli, Techizart, Zeynep Burçoğlu, Erkan Aklıman,

Sanatçı Asistanları: Ali Arbağ, Anıl Kocaoğlu, Azra Dinçel, Barış Tükel, Benu Koca, Bilge Çubuk, Derin Deniz,

Doğa Yılmaz, Eliz Kökdemir, İrem Ararat, İrem Yağcı, Nursevim Kapusuz, Poyraz Çakır

SINOPSİS YAYIN EKİBİ

Yayın Koordinatörü ve Editör: İpek Hamzaoğlu

Tasarım Konsepti: Umut Südüak

Grafik Tasarım: Çağın Kaya

Grafik Tasarım ve Uygulama: Derin Deniz, Cansu Kırca

Yazılar: Deniz Kırkalı, Mariam Natroshvili, Marina Fokidis, T. Melih Görgün

Fotoğraflar: Benu Koca, Bilge Çubuk, Deniz Kırkalı,

Derin Deniz, Doğa Yılmaz, İpek Hamzaoğlu, İrem Yağcı, Yağmur Başcan

Sinopale 10 Afış Tasarımı: Emel Karadeniz

Basım Yeri: Şimal Ofset, Samsun

Sinopale Ofisi, Sinop

Sürdürülebilir Kalkınma Derneği

Kaleizası Mahallesi, Hal Aralığı

Sokağı 57000, Sinop

Informal Gorgun Network

İncedayı Mh. Görgün Ap. N:11/1

57000, Sinop

T: +90 368 261 83 75

KARADA
AKIL YÜRÜR
DENİZDE
SEZGİ
AT SEA
WE SENSE
ON LAND
WE REASON

SINOPALE
ONUNCU SINOP BİENALİ
TENTH SINOP BIENNIAL
2 EYLÜL / SEPTEMBER
15 KASIM / NOVEMBER